

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий інститут мистецтв

**Кафедра методики викладання образотворчого і декоративно-прикладного
мистецтва та дизайну**

**СИЛАБУС
ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
«ХУДОЖНЯ ОСВІТА ПРИКАРПАТТЯ»**

**Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
за спеціальністю 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)
предметна спеціальність 014.12 Середня освіта (Мистецтво. Образотворче мистецтво)
Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка**

**Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 6 від «15» січня 2026 р**

Івано-Франківськ – 2026 р.

1. Загальна інформація	
Назва освітнього компонента	Художня освіта Прикарпаття
Викладач	Гнатюк Михайло Васильович
Контактний телефон	097 90 600 73
E-mail викладача	mychailo.hnatyuk@pnu.edu.ua
Формат освітнього компонента	офлайн/онлайн
Обсяг освітнього компонента	3 кредити ЄКТС, 90 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/developer/course/view/4664
Консультації	Середа, 15.00-16.00
2. Анотація до освітнього компонента	
<p>Вивчення курсу «Художня освіта Прикарпаття» передбачено освітньою програмою підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю А4.12 Середня освіта (Мистецтво. Образотворче мистецтво) і належить до циклу дисциплін вільного вибору. Предметом вивчення освітнього компонента є історія розвитку художньо-промислових шкіл, спілок та товариств, їх вплив на художню освіту краю загалом. Набутий практичний і методичний досвід цих закладів має важливе значення для сучасної освіти, професійного становлення майбутніх педагогів-художників, які в процесі навчання розвивають та удосконалюють майстерність у різних сферах навчальної діяльності. Вивчення освітнього компонента особливо актуальне для керівників позашкільних навчальних закладів, де діти поглиблено вивчають різні види і художні техніки мистецтва.</p>	
3. Мета та цілі освітнього компонента	
<p>Метою курсу є вивчення історії та методичних аспектів відомих навчальних закладів, використання підручників, програм з художнього ремесла, аналіз змісту, форм та методів, творчих біографій майстрів, художників-педагогів, їх внеску у розвиток художнього ремесла, значення у справі розвитку художнього ремесла, навчання та виховання молоді. Напрацьований теоретичний матеріал має важливе значення для сучасної фахової освіти.</p> <p>Основними завданнями вивчення курсу є висвітлення форм і методів викладання, обґрунтування умов розвитку художніх та промислових шкіл краю, їхній вплив на середні школи, роль видатних митців-педагогів у цьому процесі. Теоретичний матеріал стане у пригоді при написанні кваліфікаційних дипломних робіт; розширить межі творчих зацікавлень та вподобань; сприятиме розумінню історії становлення та методики навчання у провідних художньо-промислової закладах краю.</p>	
Загальні компетентності (ЗК)	
<p>ЗК2. Знання й розуміння предметної області та професійної діяльності.</p> <p>ЗК4. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук, аналіз та обробку інформації з різних джерел, ефективно використовувати цифрові ресурси та технології в освітньому процесі.</p> <p>ЗК5. Здатність діяти автономно, приймати обґрунтовані рішення у професійній діяльності і відповідати за їх виконання, діяти відповідально і свідомо на основі чинного законодавства.</p>	
Фахові компетентності, спільні для всіх предметних спеціальностей (ФК)	
<p>ФК1. Здатність застосовувати систематизовані наукові знання в професійній діяльності відповідно до предметної спеціальності.</p> <p>ФК2. Здатність забезпечувати навчання учнів державною мовою; формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички в області предметної спеціальності.</p> <p>ФК3. Здатність виявляти й окреслювати мету та завдання педагогічної діяльності, здійснювати проектування процесів навчання й виховання учнів з урахуванням їх вікових та індивідуальних</p>	

особливостей, освітніх потреб і можливостей; добирати та застосовувати ефективні методики й технології навчання, виховання й розвитку учнів.

ФК4. Здатність формувати та розвивати в учнів ключові та предметні компетентності, реалізовувати наскрізні змістові лінії засобами навчального предмета та інтегрованого навчання, розвивати критичне мислення.

ФК5. Здатність здійснювати контроль і об'єктивне оцінювання рівня навчальних досягнень учнів на засадах компетентнісного підходу, аналізувати результати їхнього навчання, навчати учнів оцінюванню та самооцінюванню.

ФК9. Здатність аналізувати власну педагогічну діяльність та її результати, здійснювати самооцінку і самокорекцію своїх професійних якостей.

Компетентності предметної спеціальності (ПК)

ПК6. Здатність до організації, управління і моніторингу якості художньо-творчих та мистецько-освітніх проєктів.

ПК7. Здатність застосовувати сучасні дослідницькі методи в образотворчій та художньо-педагогічній діяльності.

ПК9. Здатність створювати безпечні умови діяльності суб'єктів художньо-педагогічного процесу в мистецько-освітньому середовищі.

Результати навчання (РН), спільні для всіх предметних спеціальностей

РН7. Застосовувати систематизовані наукові знання в професійній діяльності відповідно до предметної спеціальності, оперувати базовими категоріями та поняттями предметної області спеціальності.

РН9. Застосовувати сучасні інформаційно-комунікаційні та цифрові технології у професійній діяльності.

РН10. Демонструвати володіння сучасними технологіями пошуку наукової інформації для самоосвіти та застосування її у професійній діяльності.

5. Організація навчання

Обсяг освітнього компонента

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	20
Практична робота	10
Самостійна робота	60

Ознаки освітнього компонента

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/вибірковий
5	014 «Середня освіта»	3	вибірковий

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	практ. зан-тя	сам. роб.
Модуль I			
Змістовий модуль I. Становлення та історичний аналіз функціонування художньої освіти Прикарпаття			
Тема 1. Художня освіта як сукупність теоретичних і практичних надбань: необхідність і передумови становлення	2		6
Тема 2. Мистецько-освітній рух у західноєвропейських країнах та Україні в сер. XIX – поч. XX століття	2	2	6

Тема 3. Регіональний розвиток художньої освіти Прикарпаття.	2	2	6
Тема 4. Художня освіта I половині XX ст.	4		12
Тема 5. Школи художньої освіти I половині XX ст.	2	2	6
Тема 6. Косівський мистецький освітній осередок художньої освіти.	2		6
Тема 7. Осередки художньої освіти у роки II Світової війни в Україні та поза Батьківщиною.	2		6
Тема 8. Школи художньої освіти I половині XX ст.	2	2	6
Тема 9. Художні заклади освіти як чинник навчання і виховання молоді у II половині XX ст.	2	2	6
Разом	20	10	60

6. Система оцінювання освітнього компонента

Загальна система оцінювання освітнього компонента	<p>Вид контролю – залік. Максимальна кількість балів – 100 Структура розподілу балів: - практичні заняття – 25 балів; - самостійна робота / індивідуальне/творче завдання – збір матеріалу, конспект, опрацювання літератури до практичних та лекційних занять – 30 балів; - виконання чотирьох доповідей – по 5 балів кожна та їх обговорення (колоквіум – 5) в сукупності – 25 балів; - виконання реферату – 10 балів; - контрольна робота – 10 балів.</p> <table border="1" data-bbox="719 1088 1489 1697"> <thead> <tr> <th colspan="4">Шкали оцінювання</th> </tr> <tr> <th>Університетська</th> <th colspan="2">Національна</th> <th>Шкала ECTS</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>90 – 100</td> <td>5</td> <td>Відмінно</td> <td>A</td> </tr> <tr> <td>80 – 89</td> <td rowspan="2">4</td> <td rowspan="2">Добре</td> <td>B</td> </tr> <tr> <td>70 – 79</td> <td>C</td> </tr> <tr> <td>60 – 69</td> <td rowspan="2">3</td> <td rowspan="2">Задовільно</td> <td>D</td> </tr> <tr> <td>50 – 59</td> <td>E</td> </tr> <tr> <td>26 – 49</td> <td>2</td> <td>Незадовільно (з можливістю повторного складання)</td> <td>FX</td> </tr> <tr> <td>1 – 25</td> <td>0</td> <td>Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)</td> <td>F</td> </tr> </tbody> </table>	Шкали оцінювання				Університетська	Національна		Шкала ECTS	90 – 100	5	Відмінно	A	80 – 89	4	Добре	B	70 – 79	C	60 – 69	3	Задовільно	D	50 – 59	E	26 – 49	2	Незадовільно (з можливістю повторного складання)	FX	1 – 25	0	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)	F
Шкали оцінювання																																	
Університетська	Національна		Шкала ECTS																														
90 – 100	5	Відмінно	A																														
80 – 89	4	Добре	B																														
70 – 79			C																														
60 – 69	3	Задовільно	D																														
50 – 59			E																														
26 – 49	2	Незадовільно (з можливістю повторного складання)	FX																														
1 – 25	0	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)	F																														

Види письмових робіт	<p>Виконання письмової роботи згідно вимог і термінів.</p> <p><i>Реферат</i> – вид письмової роботи, який виконується студентом під керівництвом викладача та направлений на розкриття теми, що вимагає: висвітлення сутності понять і визначень; вміння структурувати теоретичний матеріал з врахуванням принципів та методів дослідження; знання основних положень.</p> <p><i>Доповідь</i> – наукове повідомлення, яке виконується студентом для розкриття предмету дослідження. У процесі підготовки проводиться збір матеріалу, застосовують методи наукового дослідження, аналізу художніх та педагогічних аспектів тощо.</p> <p><i>Тестування</i> – розроблені згідно предмету освітнього компоненту завдання для контролю знань та засвоєння вивченого матеріалу.</p> <p><i>Контрольна робота</i> – форма визначення оперативної інформації про рівень засвоєння теоретичних знань і практичних навичок.</p> <p><i>Колоквіум</i> (від лат. <i>colloquium</i> – розмова, бесіда) – це форма навчального заняття або проміжного іспиту у ВНЗ, що передбачає бесіду викладача зі студентами для оцінки та покращення їхніх знань, перевірки розуміння матеріалу, а ще може бути формою наукових зборів для обговорення доповідей, що би зменшити обсяг тем до основного іспиту.</p> <p><i>Оцінювання письмових робіт проводиться згідно шкали оцінювання:</i></p> <p>А (відмінно) – виконання завдання згідно тематики та поставлених вимог з дотриманням ґрунтовного аналізу досліджуваної проблематики та виявленням авторських умовиводів, гіпотез, припущень – 5 (відмінно) – 90-100 балів;</p> <p>В (дуже добре) – виконання завдання вище середнього рівня із незначними помилками – 4 (дуже добре) – 80-89 балів;</p> <p>С (добре) – виконання завдання із значною кількістю помилок але з достатнім рівнем якості роботи загал – 4 (добре) – 65-79;</p> <p>Д (задовільно) – виконане завдання частково відповідає поставленим вимогам та немає авторського рішення – 3 (задовільно) – 55-64;</p> <p>Е (достатньо) – виконане завдання умовне, не опрацьовані головні вимоги, є реплікою чужих робіт – 3 (достатн) – 50-54;</p> <p>FX (незадовільно) – не виконано основні вимоги до роботи, потребує доопрацювання на всіх етапах – 2 (незадовіл) – 35-49;</p> <p>F (неприйнятно) – завдання на початковому етапі, найнижча якість виконання – 2 (неприйнятно) – 1-34.</p>
Допуск до підсумков. контролю	Виконання 50 % завдань
Підсумковий контроль	Форма задачі заліку – комбінована (усна, письмова).

7. Політика освітнього компонента

1. Викладання курсу та взаємодія із здобувачем вищої освіти ґрунтуються на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників: Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про запобігання академічному плагиату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. Ознайомитися з цими положеннями та документами можна за посиланням <https://cnu.edu.ua/polozhennia-pro-zapobihannia-plahiatu/>
2. Пропуски занять відпрацьовуються. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 309 від 19 травня 2023 р.) <https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf>
3. Порядок та організація контролю знань здобувачів вищої освіти визначаються «Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» введеного в дію наказом ректора № 447 від 24 липня 2015 р.; із внесеними змінами наказом ректора № 417 від 03 липня 2023 р.) <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/08/polozgenia-pro-osp-7-redaktsia.pdf>
4. Неформальна освіта зараховується згідно «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

Основна:

1. Гнатюк М. В. Художнє дерево в інтер'єрі народного житла: монографія. Івано-Франківськ: Плай, 2000. 146 с.
2. Гнатюк М. В. Народне мистецтво і дизайн на виставках у Галичині. *Вісник Прикарпат. ун.-ту. Мистецтвознавство. Вип. III*. Івано-Франківськ: «Плай», 2001. С.65-69.
3. Гнатюк М. В. Яворівська іграшка і скриня: історія розвитку та художні особливості. *Вісник Прикарпатського університету. Педагогіка. Вип. XXVIII-XXIX*. Івано-Франківськ: Вид.-дизайн. від ЦІТ ПНУ, 2009. С. 21-27.
4. Гнатюк М. В., Грепінняк М. І. Народне мистецтво Гуцульщини і Покуття (кінець XIX – початок XXI ст.): Майстри, школи, музеї. Івано-Франківськ: Вид.-дизайн. відділ ЦІТ ПНУ, 2010. 325 с.
5. Гнатюк М. В. З історії художньої освіти і методів навчання. *Обрії. 2010. № 2*. С. 29-35.
6. Гнатюк М. В. Актуальні проблеми мистецької освіти у навчальних закладах України. *Мат. Всеукр. наук.-практ. конференції «Художня творчість Григорія Крука в контексті світового мистецтва» (м. Івано-Франківськ, жовтень 2011р.) / За заг. ред. П. Кузенка*. Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2011. С. 206-213.
7. Гнатюк М. В. Школи деревного промислу Гуцульщини і Покуття – осередки народного і професійного дизайну кінця XIX – першої половини XX ст. // *Мат. міжн. наук.-практ. конференції “Становлення і розвиток етнодизайну: український та європейський досвід” (м. Полтава, жовтень 2010р.)*. Кн.2: зб.

- наук. праць / редкол: гол. ред. М. І. Степаненко, упоряд. і відп. ред. Є. Антонович, В. Титаренко та ін. Полтава, 2012. С.406-412.
8. Гнатюк М. В. Фахові школи в професійному зростанні скульптора Григорія Крука. *Вісник ПНУ. Мистецтвознавство*. 2012. Вип. 24-25. С. 136-145.
  9. Гнатюк М. В. Образотворче і декоративно-прикладне мистецтво. Методика навчання дітей : навч.-метод. посіб. Ч. II. Івано-Франківськ: Ярина, 2017. 246 с.
  10. Гнатюк М. В. Родина Левицьких: священики, митці, педагоги: Монографія. Івано-Франківськ: Фоліант, 2017. 144 с., іл.
  11. Гнатюк М. В. Народні художні промисли і ремесла Гуцульщини і Покуття: традиції, майстри, школи, їх вплив на розвиток етнодизайну Галичини. *Наукові записки ТНПУ ім. В. Гнатюка. Серія: Мистецтвознавство*. Тернопіль, 2018. С.336-344.
  12. Гнатюк М. В. Традиції яворівської школи художніх ремесел і актуальні питання мистецької освіти. *Вікова спадщина українського народу: регіональний аспект: Збірник наук. праць / [упор.: Л. В. Сліпчишин]*. Львів: СПОЛОМ, 2019. С.6-18.
  13. Станкевич М. Є. Художнє дерево в українському мистецтві. 2002.
  14. Шмагало Р. Т. Енциклопедія художнього металу. Том I. Світовий та український художній метал. Класифікація, термінологія, стилістика, експертиза. Львів : Априорі, 2015. 420с.
  15. Шмагало Р. Т. Художній метал України ХХ – поч. ХІХ ст. Енциклопедія художнього металу. Том II. Львів: Априорі, 2015. 276 с. 668 іл.
  16. Виставка майстрів декоративно-ужиткового мистецтва Івано-Франківщини [URL]: <https://www.youtube.com/watch?v=JBFOzXjQHs/25.01.2020/14:58>
  17. Музей гончарства (Колегіум мистецтв у Опішному) [URL]: <https://www.youtube.com/watch?v=x-wD4PaMBD4/25.01.2020 15:07>
  18. Косівська кераміка. Як виготовляють вироби за 300-річною технологією? [URL]: <https://www.youtube.com/watch?v=KB1xKuVhEfc/25.01.2020 15:11>

Додаткова:

1. Шмагало Р. Т. Косівська мистецька школа у світі першої половини ХХ ст. *Вісник ЛНАМ*. Львів, 2007. Спец. випуск III, присвячений 125-річчю Косівської мистецької школи. С. 5-21.
2. Шмагало Р. Т. Мистецька освіта в Україні середини ХІХ – середини ХХ ст.: структурування, методологія, художні позиції. Львів : Українські технології, 2005. 528 с., 742 іл.

Викладач: Гнатюк Михайло Васильович,
доцент кафедри методики викладання
образотворчого і декоративно-
прикладного мистецтва та дизайну